

NOTA INFORMATVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(modificarea condițiilor de exercitare a activității de întreprinzător
de către gospodăriile țărănești)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conceptul gospodăriei țărănești are la bază ideea dezvoltării unor afaceri de familie în agricultură, bazată pe munca personală a membrilor ei. Pentru susținerea lor, prin acte normative au fost acordate un șir de facilități, în raport cu alte forme ale activității de antreprenariat, cum ar fi cota impozitului pe venit, sistemul de ținere a contabilității, contribuții de asigurări sociale.

Analizînd suprafața terenurilor agricole declarate de către gospodăriile țărănești în cererile de acordare a subvențiilor s-a constatat că în jur de 8% din acestea dețin terenuri cu o suprafață mai mare de 150 ha, înregistrîndu-se gospodării cu o suprafață de teren ce depășește 10 000 ha.

Deținerea unor astfel de suprafețe de teren denotă, indirect, că ele au depășit cadrul unei afaceri în care este utilizată munca membrilor unei familii și nu s-ar justifica o protecție deosebită din partea statului.

În pofida faptului că Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești, impune ca o condiție pentru desfășurarea activității sub această formă, utilizarea preponderentă (mai mult de 50 la sută) a muncii personale a membrilor ei, obligînd în același timp în caz de depășire a acestei limite la încetarea activității, în practică se dovedește imposibil de apreciat care este ponderea muncii personale a membrilor gospodăriei, în raport cu munca altor salariați. Mai mult ca atît, decalajul mare între gospodăriile țărănești, sub aspectul suprafețelor deținute, afectează eficiența politicilor publice pentru susținere acestor forme de organizare a activităților agricole.

Întru soluționarea problemelor identificate se propune substituirea criteriului „utilizării muncii persoanele a membrilor gospodăriei țărănești” prin instituirea unor limite a suprafețelor și animalelor pe care le poate deține o gospodărie țărănească. Suprafețele deținute de către gospodăria țărănească în proprietate sau folosință pot fi ușor verificate prin intermediul Registrului Bunurilor Imobile și a Registrului contractelor de arendă, iar animalele prin intermediul Registrului animalelor sau prin sesizarea directă a stării de fapt.

Propunerea are drept obiectiv trecerea gospodăriilor țărănești, activitatea cărora a depășit cadrul unei afaceri de familie, la alte forme organizatorico - juridice. Pentru a reduce impactul acestei propuneri, proiectul prevede o derogare de la Codul civil, prin care gospodăriilor țărănești, într-un interval de timp de 8 luni, li se permite reorganizarea lor în alte forme organizatorico-juridice.

Din considerentul de a introduce o claritate pentru organele de control, utilizînt același mecanism al indicării în lege a unor suprafețe de culturi, se propune delimitarea activităților profesionale de cele neprofesionale ale persoanelor fizice în domeniul cultivării sau prelucrării culturilor agricole.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul legii propune modificarea Legii nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier), în special, evidențiem următoarele prevederi:

La articolul 3 alineatul (2) se propune înlocuirea limitării suprafeței terenurilor și a bunurilor în funcție de ponderea utilizării muncii personale a membrilor gospodăriei țărănești, prin indicarea în textul legii (anexă) a suprafeței terenului ocupat de o anumită cultură pe care o poate deține gospodăria țărănească, dar care cumulativ cu alte culturi nu va putea depăși 150 ha, precum și a numărului animalelor.

În legătură cu limitarea suprafeței, se propune și completarea articolului 2 cu alineatul (4¹) prin care se va institui o prezumție utilizării terenurile cu destinație agricolă a membrilor gospodăriei țărănești în activitatea agricolă a gospodăriei țărănești, pînă la proba contrarie. Această prezumție se instituie pentru a evita eludarea de către gospodăriile țărănești a limitelor de suprafață stabilite de lege prin încheierea contractelor de arendă sau înregistrarea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor cu destinație agricolă pe numele membrilor gospodăriei țărănești sau a membrilor de familie a fondatorului și administratorului, alții decât membrii gospodăriei țărănești.

Alineatul (3) al articolului 3, fixează termenului pînă la care gospodăria țărănească, care nu se încadrează în limitele stabilite de lege, este obligată fie să se reîncadreze în aceste limite, fie să-și înceteze activitatea sub această formă. În conexiune cu acest alineat se află articolul 4 alineatul (3), care stabilește sancțiunea pentru încălcarea articolului 3 alineatul (3), care se va materializa prin aplicarea regimului fiscal similar celor aplicat persoanelor juridice.

La articolul 4 alineatul (2), se propune înlocuirea referinței la Codul de procedură civilă, cu referința la Codul de executare, întrucît, în prezent, Codul de procedură civilă nu reglementează bunurile care nu pot fi urmărite silit. Acestea fiind reglementate de articolul 89 din Codul de executare.

Modificările de la articolul 15, 22 și 34 litera e) sunt impuse de faptul că prin Legea nr. 123/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative s-a exclus obligativitatea ținerii carnetelor de muncă. Prin urmare, prevederile cu privire la carnetele de muncă din Legea nr. 1353/2000 sunt desuete și se propun a fi abrogate.

De asemenea, proiectul propune modificarea articolului 24 alineatul (2) din Legea nr. 228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară prin fixarea unor praguri pînă la care activitatea de cultivare a culturilor de către persoana fizică nu se va considera activitate profesională, cu excepția cazului în care această își desfășoară activitatea sub una din formele activității de antreprenariat.

Articolul III din proiectul de Lege instituie derogarea de la Codul civil prin permiterea reorganizării gospodăriei țărănești în persoană juridică. Ținem să observăm că potrivit articolului 34 alineatul (4) din Codul civil, „asupra activității de întreprinzător desfășurate fără constituirea de persoană juridică se aplică regulile care reglementează activitatea persoanelor juridice cu scop lucrativ dacă din lege sau din *esența raporturilor juridice nu rezultă altfel*.” Întrucît, gospodăria țărănească are statut de persoană fizică se apreciază că față de aceasta, *de principiu*, nu poate fi aplicată instituția reorganizării, întrucît prin natura sa o persoană fizică (omul) nu poate fi transformată într-o persoană juridică. Aplicarea reorganizării față de gospodăria țărănească se va limita doar la drepturile și obligațiile patrimoniale ale acesteia, fără a afecta însă drepturile personale nepatrimoniale.

5. Fundamentarea economico – financiară

Elaborarea proiectului a fost precedată de efectuarea Analizei impactului de reglementare care a fost examinat în cadrul ședinței Grupului de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător din 6 martie 2023. Analiza impactului de reglementare nu a fost

susținută de membrii Grupului de lucru. Cu toate acestea, Ministerul consideră necesar promovarea proiectului, întrucât normele acestuia sunt chemate să creeze premisele pentru politicile publice orientate susținerii dezvoltării gospodăriilor țărănești. Totodată, subliniem că în pofida unor demersuri către autoritățile publice locale, Serviciul Fiscal de Stat, Institutul Muncii pentru colectarea datelor necesare fundamentării Analizei impactului de reglementare, Ministerul nu a obținut careva date relevante.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare La etapa de elaborare a proiectului nu au fost identificate acte normative ce urmează a fi modificate sau abrogate.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului Proiectul urmează a fi avizat de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice.
8. Constatările expertizei anticorupție Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare. Constatările expertizei anticorupție vor fi incluse după recepționarea Raportului de expertiză anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate Proiectul nu va fi supus expertizei de compatibilitate întrucât nu urmărește armonizarea legislației naționale la legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare. Constatările expertizei juridice vor fi incluse după recepționarea avizului Ministerului Justiției

Viceprim-ministru,
Ministru agriculturii și industriei alimentare

Vladimir BOLEA